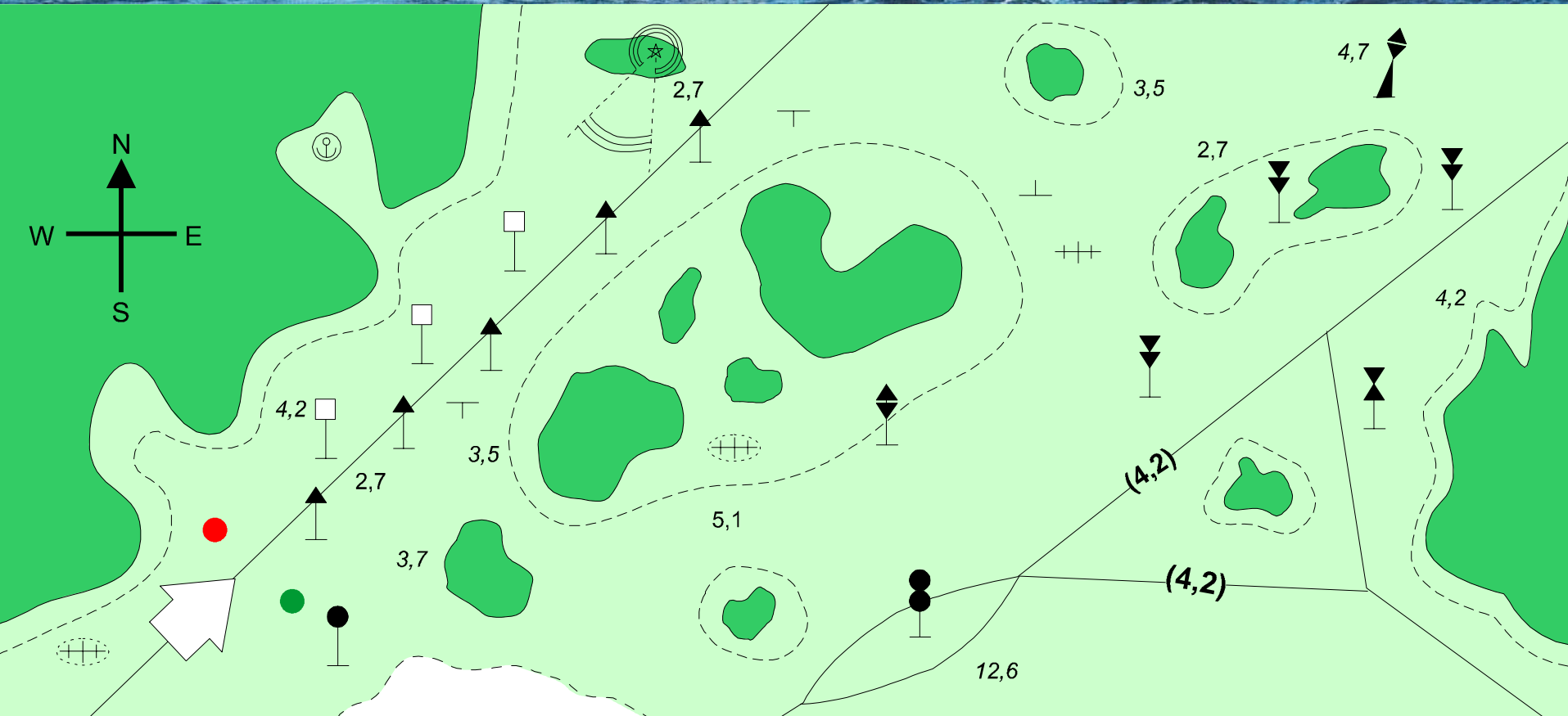

Perhe- ja lapsipolitiikan suunnittelu

- jotta väylä voidaan valita, se pitää tuntea

LapsiARVI

–arviointijärjestelmä lapsipolitiikan ja lastensuojelupalvelujen arviointiin

Suomen Kuntaliiton tutkimus- ja kehittämishohjelma 2006- 2008

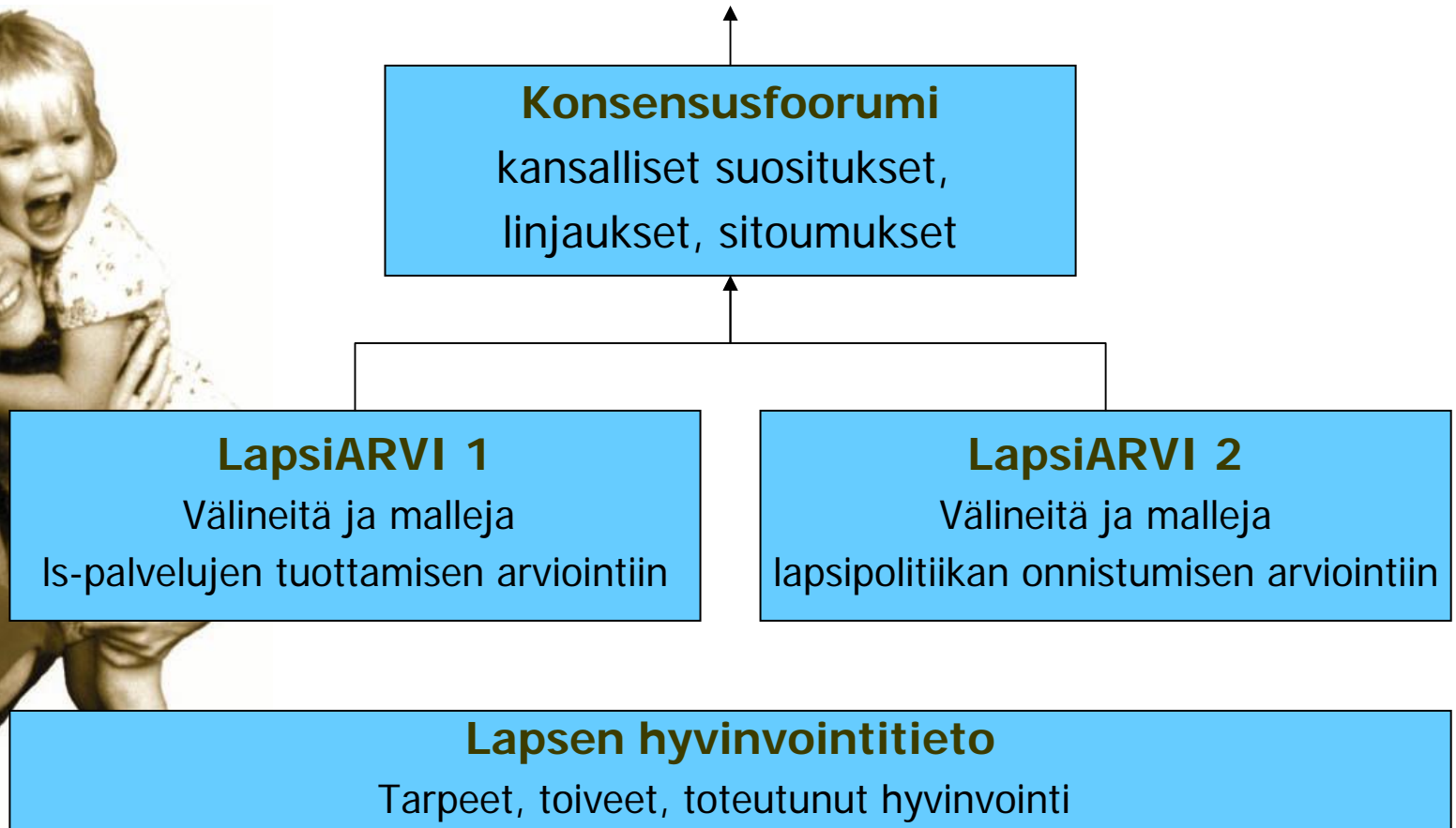
Hankkeen ja työryhmien vetäjät:
Sirikka Rousu & Tupu Holma

Mukana mm:
Kuntalitto, STM, Stakes, kuntia, tuottajia,
lastensuojelujärjestöjä

LapsiARVI

–arviointijärjestelmä lapsipolitiikan ja lastensuojelupalvelujen arviointiin

LapsiARVI 1 tuottaa

Työvälineitä ja toimintamalleja lastensuojelupalvelujen tuottamisen arviointiin

- Arviointivälineitä lastensuojelupalvelujen rakenteiden, prosessien ja lopputulosten laadulle.
- Lastensuojelupalvelujen tuottamisen yleisen ohjeiston sekä palvelujen hyvää hankintatapaa tukevan välineistön.

LapsiARVI 2 tuottaa

Suosituksen keinoista lasten ja nuorten hyvinvointipolitiikan onnistumisen arviointiin

- ja suosituksen toteuttamisessa tarvittavia käytännön työkaluja.

Valtakunnallisesti standardit mittarit ja perustyövälineet

TedBM-hanke ja strateginen suunnittelu

TedBM tarkastelee TEA:ta johdon ja johtamisen näkökulmasta

- tarveanalyysi vs. toiminnan/tuen tarve
- toimintarakenne
- voimavarat
- toiminnot, palvelut, "prosessit"
- vaikuttavuus
- tehokkuus

Matti Rimpelä, Anne-Marie Rigoff, Kirsi Wiss, Vesa Saaristo
Stakes/Tampere

Mistä liikkeelle?

Indikaattoreita ja dataa on erilaisissa "tietokellareissa" enemmän kuin tarpeeksi:

- on valittava olennainen – kärkimittarit
- on luotava yhtenäinen rakenne ja malli sen käsittelyyn
- on luotava kytkeytyneisyys lasten ja nuorten, paikallisten perus- ja erityispalvelujen ja muiden toimijoiden sekä kunnallisen ja valtakunnallisen arvioinnin ja ohjaukseen

Kuntien lapsipoliittinen suunnitelma

- Vertailu on mahdollista vain yhteisillä kärkimittareilla.
- “Oikea mittari oikeassa paikassa” on mahdollista vain keskeisiltä osin yhtenäisellä perusrakenteella, käsitestandardilla ja yhteisesti laaditulla mittaristolla. Suunnitelmansa sisällön tuottaisi jatkossakin kukin itse.
- Yhtenäinen rakenne on mahdollista tuottaa, monistaa ja jakaa valtakunnallisen lapsipolitiikan kautta.

Näkökulma lapsen hyvinvointiin

Yhtäältä:

Lasta on arvioitava aktiivisena, elämälleen ja ympäristölleen korkeita tavoitteita asettavana ja itseään toteuttavana toimijana – ei vain aikuisen toiminnan ja arvioinnin objektina. Tarpeet ovat kehittyviä. Hyvinvoinnilla ei ole ylärajaa.

Toisaalta:

Pahoinvointi - hyvinvointi on liukuva jatkumo, joiden väliin sijoittuu "huolen harmaa vyöhyke".

Merkittävä osa lapsen "riittävän hyvästä" hyvinvoinnista voidaan kuvata pahoinvoinnin vastakohtana, lastensuojelutarpeen puuttumisena.

Kuntavertailulla tietoa lastensuojelutarpeen syistä

1. Tutkimalla lastensuojelulasten kasvuprosesseja, kasvuoloja ja sijoitukseen johtaneita olosuhteita
2. Vertaamalla "lastensuojelulasten" elinoloja ja olosuhteita kunnassa muiden lasten olosuhteisiin
3. Vertaamalla kuntien lastensuojelun käyttöä ja suhteuttamalla kuntien rakenneominaisuuksiin ja hyvinvoinnin muihin osa-alueisiin
4. Vertaamalla lastensuojelun kehityksen aikasarjaa muiden yhteiskunnallisten ilmiöiden aikasarjoihin + kuntavertailu
5. Meta-analyysinä muista hyvinvointitutkimuksista

<http://www.kotiposti.net/tuurala/tutkimus.htm>

Ongelmien korjaamisesta prosessien kehittämiseen

Tietyissä elinoloissa tietyt hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen mahdollisuudet toteutuvat suuremmalla todennäköisyydellä. Kun halutaan hyvien todennäköisyyksien toteutuvan nykyistä useammin, on kehitettävä prosessia, jossa lapsi elää.

"Kaikki, mikä tehdään prosessin jälkeen, on kallista ja turhaa."

Prosessia voidaan kehittää luotettavasti vain tilastollisen tiedon avulla.

Teknologiset ratkaisut

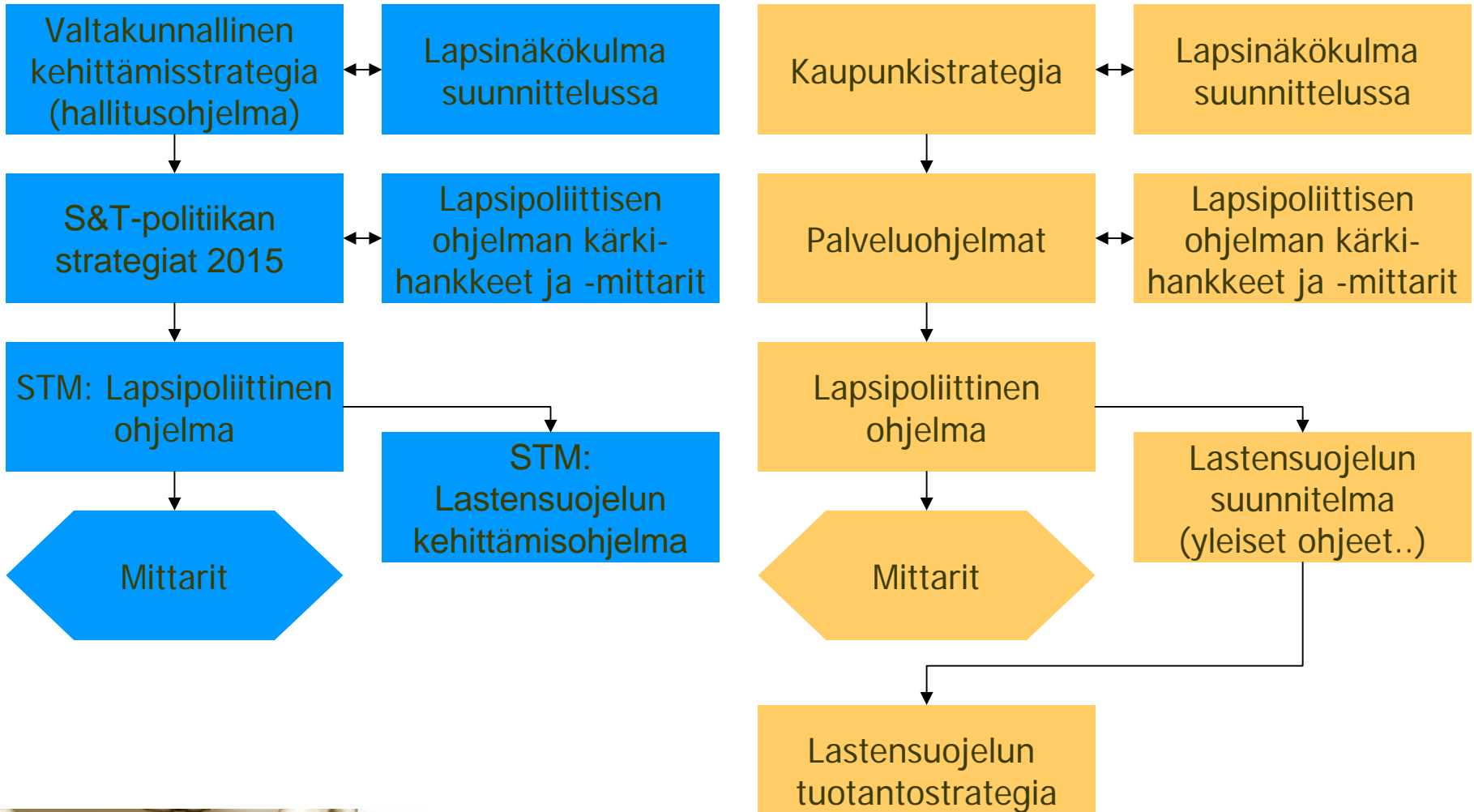
1. Datatuotannon itsepalvelun kehittäminen
2. Informaation käsittelyautomaatiikka
3. Järkevä varastointi ja tehokas logistiikka
4. Yhtenäiset tietosisällöt tietotuotannon ketjussa ja verkostossa

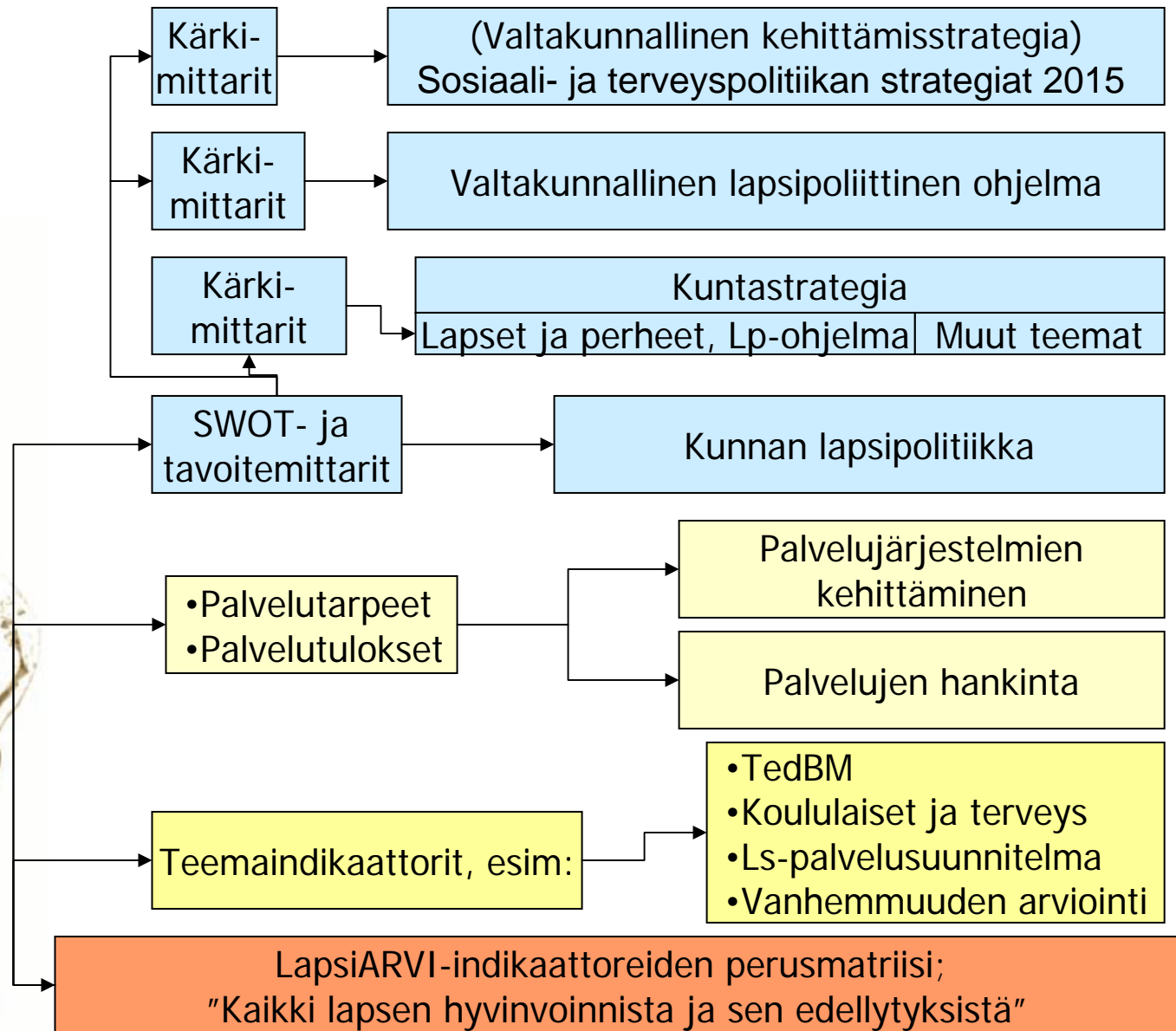
Kunnan lapsipoliittisen ohjelman linkit

Sisällöllinen: Tehtäväalueiden ja ikäryhmien välinen

Alueellinen: Kunta – seutukunta- valtakunta

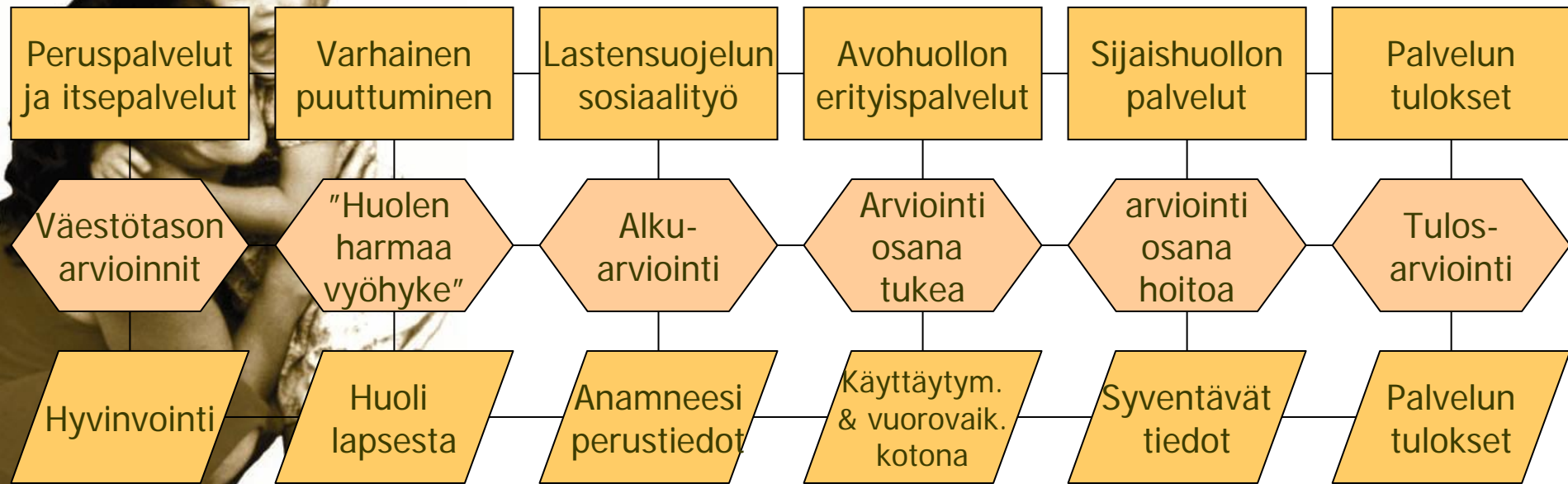
Arvioinnin tasoja

Arvioinnin kohdat palveluissa

Palveluprosesseissa kumuloituvaa tietoa lapsen ja perheen hyvinvoinnin kokonaisuudesta.

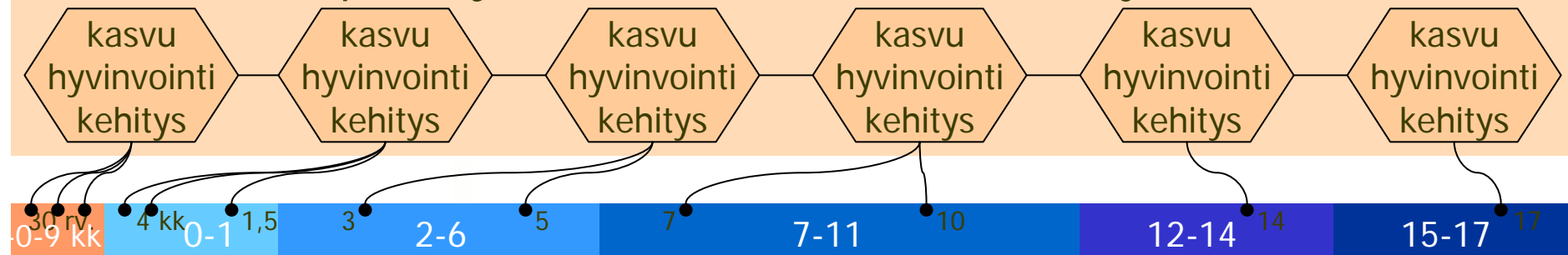
Tietämys voi kumuloitua, kun sitä kerätään suunnitelmallisesti yhtenäisellä rakenteella ja kirjataan asiakastietojärjestelmiin.

Arvioinnin kohdat lapsuuden elinkaarella

Lapsen tarpeiden ja toiveiden tutkimus

Lapsen hyvinvoinnin totutumisen arviointi ja tutkimus

Vanhemmuuden arviointi

Palvelujen arviointi

Kasvuympäristöjen arviointi

Lapsi- perhepolitiikan arviointi

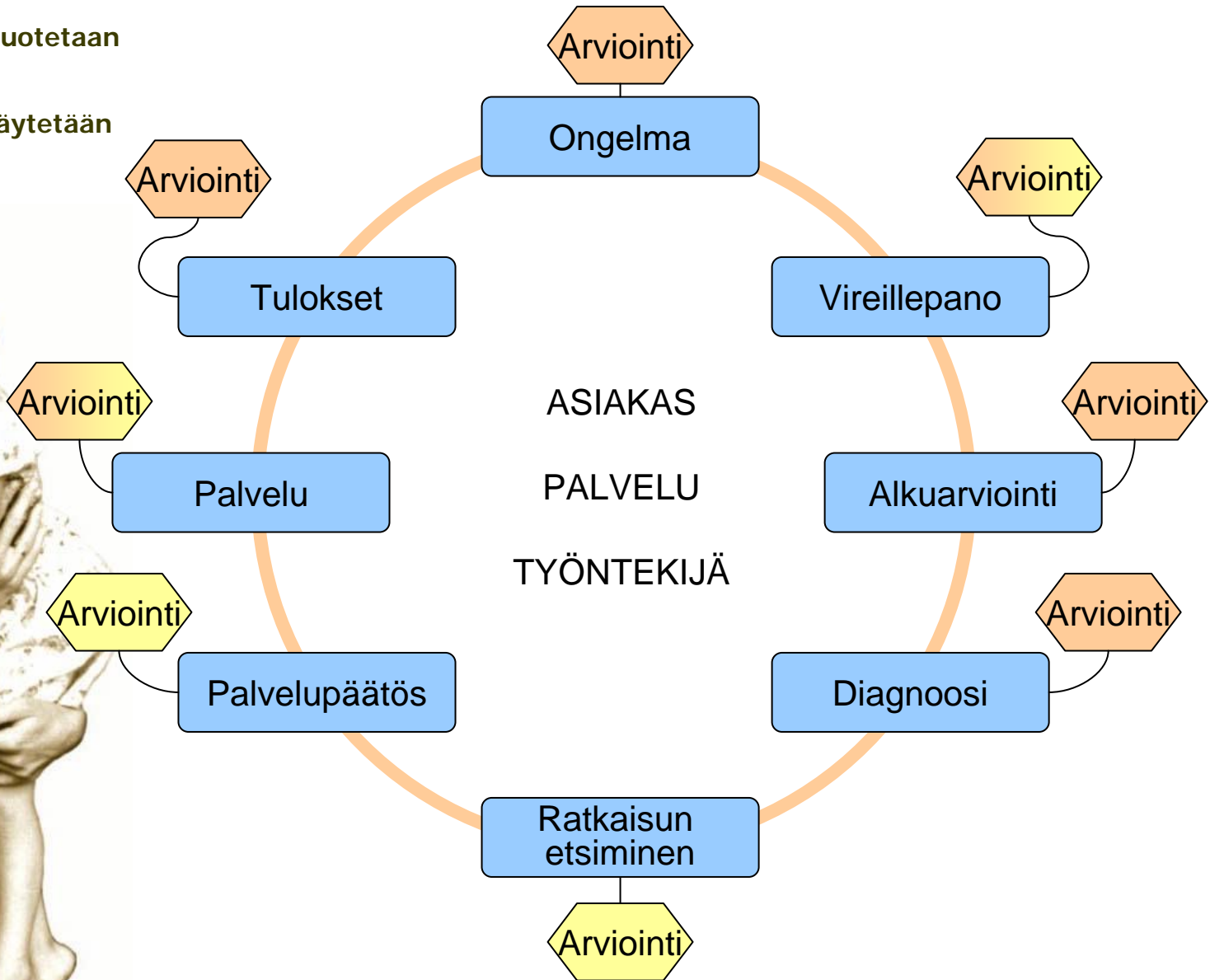
Arvioinnin kohdat hoidossa/ palvelussa

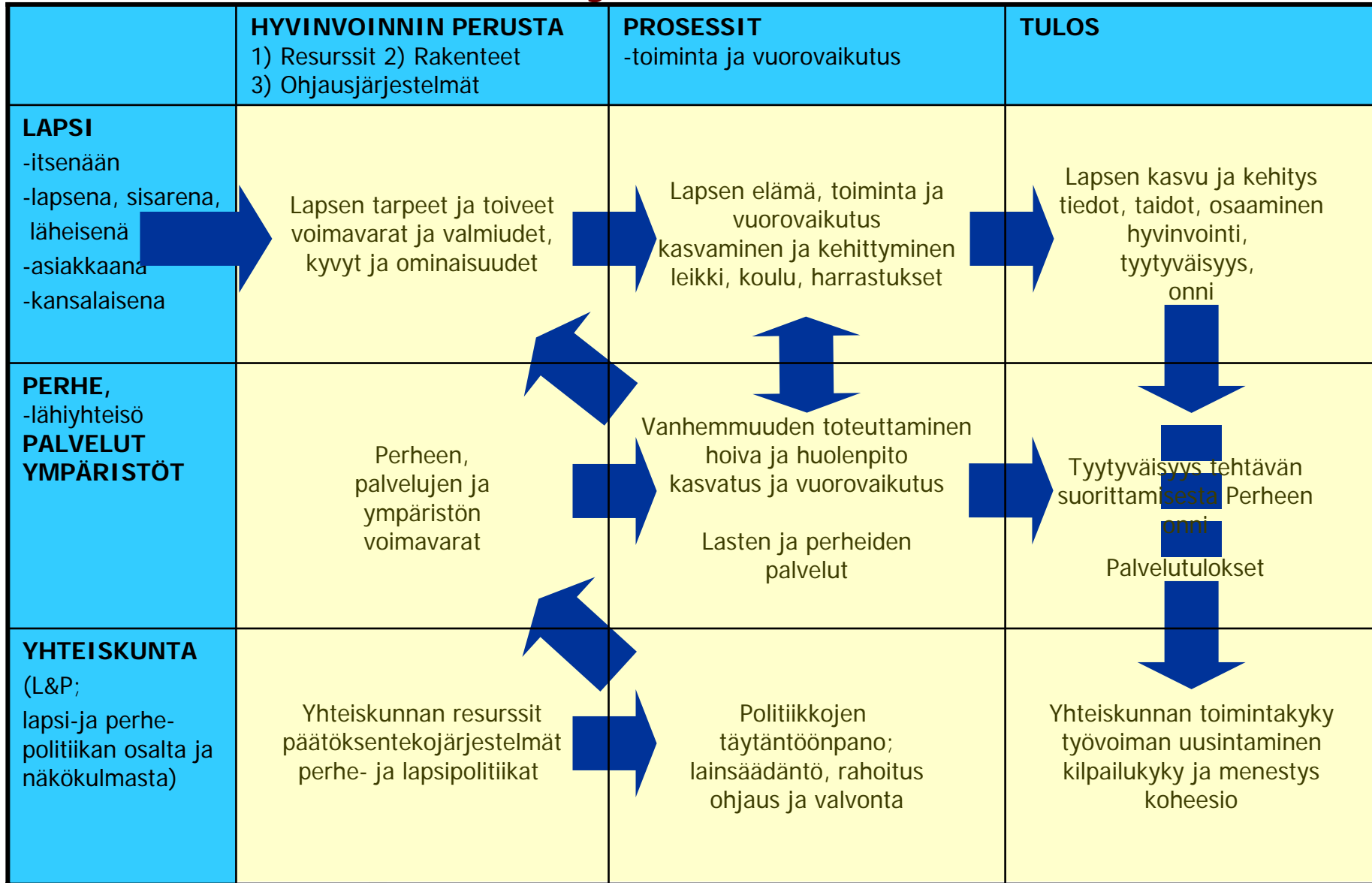
= tietoa tuotetaan

= tietoa käytetään

Arvioinnin rakenne systeeminä

LapsiARVI:n arviointiteemat

	HYVINVOINNIN PERUSTA 1) Resurssit 2) Rakenteet 3) Ohjausjärjestelmät	PROSESSIT -toiminta ja vuorovaikutus	TULOS
LAPSI -itsenään -lapsena, sisarena, läheisenä -asiakkaana -kansalaisena	1) Terveys, kyvyt ja valmiudet 2) Persoonallisuusrakenne 3) Tarpeet, toiveet, arvot, odotukset, motivaatio, käyttäytymissäännöt, itsekontrolli ja -ohjaus	Aktiivisuus, toiminta, leikki Kasvaminen ja kehittyminen Oppiminen, itsensä toteuttaminen, vuorovaikutus ja toimiminen perheessä, palveluissa, ympäristössä, kulttuurissa yhteiskunnassa Oman elämän johtaminen, käyttäytymisen säätely, itsestä ja käytöksestä vastaaminen	F&P&S kasvu ja kehitys Tiedot ja taidot Tarpeiden tyydyttyneisyys Hyvinvointi, tyytyväisyys Rakkauden kokeminen Ilo ja onni Elämän tarkoituksellisuuden ja merkityksellisyyden kokemus Liittyminen perheeseen, yhteiskuntaan ja luontoon
PERHE -lähiyhteisö PALVELUT YMPÄRISTÖT	1,2) Perheen elinolot, toimeentulo, terveys, aika lapselle, osaaminen, valmiudet, kyvyt, perherakenne Palvelujen ja ympäristön resurssit ja rakenteet 3) Arvot, tarpeet, odotukset, säännöt, ohjaus- ja seuraamusjärjestelmät	Hoiva ja huolenpito, lapsen tarpeisiin vastaaminen, kasvattaminen ja opettaminen, harrastuksiin ja kulttuuriin tukeminen, rakkauden antaminen Päätöksenteko, arvojen, tarpeiden ja odotusten asettaminen ja välittäminen, ohjaaminen	Kasvatuksen vaikuttavuus Vanhemmille tyydytys tehtävän onnistumisesta, oma kasvu Palvelujen vaikuttavuus ja liiketoimintatulokset Lähiyhteisön ”onni”, toimivuus Ympäristöjen kehittyminen ja säilyminen vahingonteoilta
YHTEISKUNTA KUNTA systeemi- ja politiikkataso	1) Talous, voimavarat (osaaminen), infrastruktuuri 2) ”L&P-hallinnon” rakenteet 3) Ohjausjärjestelmät -perhe- ja lapsibudjetti -lasta koskevat päätöksenteko- järjestelmät	L&P-resurssien suunnittelu ja päättäminen ”L&P-hallinnon” rakenteiden kehittäminen L&P-lainsäädäntötyö L&P-poliittinen päätöksenteko L&P-kulttuurin tukeminen, Palvelujärjestelmien ohjaus -tuet, luvat, valvonta	Yhteiskunnan, talouden, hallinnon, työn ja kulttuurin uusintaminen Kehitys, kilpailukyky Yhteiskunnan ”onni” ja menestys Koheesio, kansalaisten (lasten) sitoutuminen yhteiskuntaan